

Svenska impulser 2, Svenska som andraspråk

Lärraranvisning HTML, bearbetad text och bild

Verksnummer: 41248

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga lukt, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 010-473 57 11.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Svenska impulser 2 Svenska som andraspråk

Författare: Markstedt Carl-Johan, Bogren Simon

ISBN: 978-91-523-5400-1

Innehåll

Webbläsare.....	1
Generella förändringar av boken	2
Sidspecifika förändringar.....	3
Information till läsaren	7
Bildbeskrivningar	8

Webbläsare

En bok i HTML-format läses i ett webbläsarprogram. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Exempelvis kan matematiskt innehåll se olika ut och i vissa webbläsare fungerar det dåligt. Om den webbläsare ni har som standardwebbläsare inte fungerar kan ni behöva installera ett annat alternativ.

Får ni problem med webbläsare, kontakta SPSM.

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Då originalboken innehåller många textrutor kan placering av text skilja sig något i den anpassade boken. Vid bearbetningen eftersträvas alltid en god läsordning. För att tydligt se förändringar, se i elevens html-bok.
- En stor mängd bilder har utgått. Detta rör sig om rent dekorativa bilder men också till exempel författarporträtt.
- Samtliga ikoner har utgått.
- Baksidestext, bildlista och kontaktuppgifter till förlaget har utgått.
- Mängden kursiv och fet stil har minskats.
- Tabeller har omarbetats till listor.
- Bildbeskrivningarna till kartor över dialekter, språkträd osv är inte helt kompletta utan innehåller exempel.
- Boken innehåller utdrag ur böcker. I svartskriftsboken markeras läroboksförfattarnas inledningar, eller sammandrag, med en färgmarkering. Det för att det ska kunna särskiljas från den litterära texten. I den här boken markeras dessa små stycken med en asterisk, *, i inledning och slut av den texten.
- Små ordlistor är samlade till en och inleder textavsnittet.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

1

Betydelsefältet blir istället såhär:

Betydelse:

t: tydligt

o: otydligt

h: högt

l: lågt

Exempel

prata: t

tjattra: h

viska: t, l

mumla: o, l

ropa: t, h

sluddra: o

143

Ändringen ser ut såhär:

Ursprunglig mening:

Sjung, o gudinna om vreden som brann hos Peliden Akilles.

b betyder betonad

betyder obetonad

Uppdelad i stavelser och betoning:

Sjung o gu / b o o

dinn a om / b o o

vre den som / b o o

brann hos Pe / b o o

li den A / b o o

kil les. /b o

211

Tabell:

Ordens betydelse skrivs i ordningen:

ljudnivå, hastighet, mängd

rinna: låg, ---, ---

forsa: ---, hög, ---

vräka ner: ---, ---, stor

störta: ---, hög, ---

flöda: låg, ---, ---

dåna: ---, ---, ---

flyta: ---, ---, ---

358

Tabell:

Personliga pronomen

Personliga pronomen betecknar vanligen personer och sorteras på följande sätt. Här står de i ordningen först subjektsform och sedan objektsform.

Singular

1:a person: jag, mig

2:a person: du, dig

3:e person: han, honom

3:e person: hon, henne

3:e person: hen, hen

3:e person: den/det, den/det

Plural

1:a person: vi, oss

2:a person: ni, er

3:e person: de, dem

359

Tabell:

Possessiva pronomen

Possessiva pronomen kallas en grupp pronomen som betecknar ägande. Precis som adjektiv kongruensböjs de efter substantivet. Här står de i ordningen: utrum, neutrum, plural

min, mitt, mina
din, ditt, dina
hans, hans, hans
hennes, hennes, hennes
hens, hens, hens
dess, dess, dess
vår, vårt, våra
er, ert, era
deras, deras, deras

363

Exempelmeningen upprepas:

frågan vad+verb+subjekt? och adverbialiet beskriver hur, när, var, varför eller på vilket sätt något genomförs:

Jag spelar gitarr högljutt ibland.

(s) Jag (v) spelar (o) gitarr (advl) högljutt (advl) ibland.

... en också vanliga påståendesatser kan ha omvänd ordföljd:

Ibland spelar jag gitarr högljutt.

(advl) Ibland (v) spelar (s) jag (o) gitarr (advl) högljutt.

363

Tabell:

(f): fundament
(v1): verb 1
(s): subjekt
(sadvl): satsadverbial
(v2): verb 2–4
(o): objekt/predikativ
(advl): adverbial/prep-uttryck

I morgon ska jag spela badminton.

(f)I morgon (v1) ska (s)jag (v2) spela (o) badminton.

Jag spelar inte badminton idag.

(f) Jag (v1) spelar (sadvl) inte (o) badminton (advl) idag.

Attityderna till dialekterna bygger ofta på fördomar.

(f) Attityderna till dialekterna (v1) bygger (sadvl) ofta (advl) på fördomar.

Samtidigt värderas inte alla dialekter på samma sätt.

(f) Samtidigt (v1) värderas (sadvl) inte (o) alla dialekter (advl) på samma sätt.

364

Tabell:

(b): bisatsinledare

(v1): verb 1

(s): subjekt

(sadvl): satsadverbial

(v2): verb 2–4

(bp): betonad partikel

(o): objekt/predikativ

(advl): adverbial/prep-uttryck

eftersom vi tycker om idrott.

(b) eftersom (s) vi (v1) tycker (bp) om (o) idrott.

när jag träffade min bror häromdagen.

(b) när (s) jag (v1) träffade (o) min bror (advl) häromdagen.

om du inte borstar tänderna.

(b) om (s) du (sadvl) inte (v1) borstar (o) tänderna.

att östgötska ännu inte är fullt accepterat.

(b) att (s) östgötska (sadvl) ännu inte (v1) är (o) fullt accepterat.

(b) medan (s) personer med teoretisk utbildning (sadvl) i högre grad (v1) upplevde (o) sin dialekt (advl) som bonnig.

Information till läsaren

Här finns information riktad till eleven om hur boken är anpassad. Denna text finns inte i elevens bok. Läs igenom informationen tillsammans med eleven.

- Varje kapitel i den tryckta boken inleds av en kollagebild. De är inte bildbeskrivna. På bilderna är det alltid ett foto med en stämningbild, en bild som ska symbolisera kapitlets tema, men som ändå inte har någon riktig koppling till rubriken. Runt om bilden är det tecknade ungdomar, ensamma eller i grupp. Be din lärare beskriva bilderna.
- I övrigt har bilder som har betydelse för innehåll fått bildbeskrivning. Boken har en svällpappersbild.
- Boken innehåller utdrag ur böcker. I svartskriftsboken markeras läroboksförfattarnas inledningar, eller sammandrag, med en färgmarkering. Det för att det ska kunna särskiljas från den litterära texten. I den här boken markeras dessa små stycken med en asterisk, *, i inledning och slut av den texten.
- Ordlistor till de olika litterära styckena är samlade till en och står som inledning till den texten.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

18

En vägg fylld med färgglada lappar. På dem står hej på olika språk. Exempel: Hello, Tervist, Guten Tag, Salut.

38

Tidslinje i form av tidpunkter för olika händelser:

1500-tal: romani chib talas i Sverige för första gången

år 2000: romani chib blir nationellt minoritetsspråk

år 2010: Språkrådet tar fram en standard för romskt alfabet i Sverige

38

Schematisk bild. Ett påstående i en bubbla som omges av tänkbara förklaringar. Påståendet "Dialekternas ställning försvagas" kan tänkas förklaras av:

Ökad förflyttning inom landet

Framväxten av radio och TV

Motarbetande av dialekter i skolan

38

Venn-diagram med två cirklar.

Utredning:

Neutralt språk

Utgår från en frågeställning

Objektiv

Argumentation:

Värdeladdat språk

Utgår från en tes

Subjektiv

Det överlappande fältet:

Övergripande struktur (inledning, huvuddel, avslutning)

Användning av källor

41

Tecknad bild. Tre bollar, i olika storlek, staplade på varandra för att visa hur strukturen byggs upp. Längst ner, basen, kärnmeningen, mittenbollen motsvarar utveckling med två exempel. Överst ligger den lilla bollen som motsvarar avslutning med sammanfattning.

68

Teckning. En soppburk "Bra tal-soup". Ingredienserna är Etos, Logos och Patos.

96

Foto. Från den sida fotot är taget syns enbart byggnadens plana, runda takskiva som sluttar svagt. Byggnaden omges av en damm med spegelblankt vatten.

99

Foto. En del av templet i ljus sten på en höjd med staden Aten nedanför. Karyatiderna är pelare i form av kvinnor som här håller upp ett tak över en utbyggnad.

101

Målning. En scen ur hovlivet. Två män spelar ett spel med runda stenar på ett rutat spelbräde. De är i ett rum, men vi ser också in i ett rum bredvid där två kvinnor befinner sig.

102

Foto av staty. Riddaren Don Quijote i rustning och med lans till häst. Bredvid honom rider den enkelt klädda Sancho Panza på en åsna.

103

Målning. En mycket känd målning. Den nakna gudinnan Venus står i ett snäckskal i havet. Hon skyler sig med sina händer och sitt hår.

105

Målning. En mycket känd målning. En kvinna står mitt i striden. Stupade män ligger vid hennes fötter. Hennes klänning är söndersliten, så hennes bröst blottas. I handen håller hon den franska flaggan och ser ut att mana på de män med vapen som står bakom henne.

107

Målning. En stenig strand. Havet är stilla. På himlen syns månen bakom slöjor av moln. Två män har tagit sig ut till en sten lite längre ut. Två kvinnor sitter på en sten längre upp på stranden.

109

Teckning. Människor i tidstypiska kläder tittar på bygget av tornet. Balkar som ska användas hissas upp med rep. Endast de nedre benen är ännu klara.

111

Målning i röda nyanser. Det är fem kvinnor på bilden. Deras kroppar ser ut att vara sammanfogade av olika block eller byggstenar. Tre av kvinnorna, de till vänster, har naturligt utseende i ansiktet, även om proportionerna är lite överdrivna. De två kvinnorna till vänster ser ut att bära masker med kantiga ansiktsdrag. Näsa och ögon är utdragna och konstigt placerade.

138

Målning. Framför en mur ser vi två krigare i strid. Akilles har fått en pil i sin häl. Han slåss med svärd, klädd i enbart ett höftskynke. Motståndaren har hjälm och sköld och lyfter ett spjut.

140

Målning. Soldaterna väntar på att Hektor ska vara färdig att ge sig av. Han har en knäkort tunika som rustning och en röd mantel över axeln. Den gyllene hjälmen har en tät kam av strån som dekoration. Han lutar sig över ett spädbarn som hålls upp av en kvinna. Barnet håller upp handen som skydd och ser skrämt ut. Andromakhe står bakom honom och ser ut att tala allvarligt med honom.

149

Målning. En kvinna i medeltida kläder sitter vid ett bord skriver för hand i en bok.

153

Foto från scen på teater. Romeo står under Julias balkong.

156

Miljöbild. Ett hus i en bergig omgivning. Män och kvinnor i fotsida dräkter går på en liten stenlagd väg till och från huset. Från husets skjutdörrar tittar människor ut.

165

Teckning. Den äldre mannen, Jan, står med det nyfödda barnet i sin famn. Hans händer är stora och barnet är så litet, inlindat i en sjal.

167

Teckning. Nils Holgersson sitter gränsle över en stor gås som flyger med utbredda vingar.

180

Klassiska uttryck med illustrationer.

Att vara eller inte vara, ... det är frågan (en dödskalle med en prinskrone)

Slåss mot väderkvarnar

(en riddare till häst drar sin lans mot en väderkvarn)

En tecknad serie. Bilderna innehåller mest en bild på den som talar.

1. Auguste Dupin, en yngre man med burrtigt hår talar med vittnen
– Mina damer och herrar. Stort tack för att ni vill hjälpa oss i vår utredning. Berätta vad ni hört och sett.
2. Henry Duval, Guldsmed. En äldre herre med glasögon.
– Det gick så fort. Men jag hörde tydligt hur fru och dotter Espanaye skrika. Jag hörde även en tredje röst som ropade på en konstigt språk, kanske grekiska!
3. Isidore Muset, polis. En man i polismössa och uniformsrock av äldre modell.
– Någon ropade på hjälp inne i det låsta rummet. Sedan hörde jag mördaren skrika på ryska ... tror jag, och när jag bultade på dörren tystnade rösten.
4. Pauline Dubour, tvätterska. En kvinna med stor håruppsättning och stor hatt.
– Jag har tagit hand om fru Espanayes tvätt i många år utan att se någon besökare i huset. Jag är säker på att mördaren talade spanska.
5. Pierre Moreau, handelsman. Kraftig flintskallig man.
– Det var en mycket konstig röst. Både ljus och mörk. Kanske var det en kvinna. Jag kan inte säga vilket språk det var, men möjligen kinesiska eller indiska.
6. Jules Mignaud, banktjänsteman. Mörkhårig man med kraftiga polisonger iklädd kostym.
– Det var hemskt! Stackars kvinnor. Mördarens röst var galen och det gick inte att höra några ord men jag tror det var arabiska. Men jag kan ha fel.
7. Alfonso Garcia, flyttgubbe. Man med mörkt hår, mustasch och stora polisonger.
– Jag föddes i Spanien så jag vet att det inte kunde vara spanska. Däremot arbetade jag med en man från Jerusalem en gång och det kan ha varit hebreiska jag hörde.
8. August Dupin tar sig fundersamt om hakan.
– Aha. Nu har varit till mycket stor hjälp mina damer och herrar. Tack så mycket.
9. Dupins vän samtalar:
– Du är galen Dupin. Det där var annat än till hjälp för oss.
– Tvärtom min vän! Ingen av dem förstod vad mördaren sa. Inte ens vilket språk det var. Nu skulle jag vilja se brottsplatsen.
10. Polisen visare dem till dörren.
– Den här vägen mina herrar. Dörren var låst från insidan när vi kom hit. Så hur mördaren tog sig ut är ett mysterium.
11. Polismannen öppnar dörren till rummet där mordet ägt rum. Dupins vän utropar:
– Herre gud!!
12. En vy över hela rummet ovanifrån. De mördade, fru Espanayes och hennes dotter ligger i en dubbelsäng. De är blodiga och den ena kvinnan har huvudet

avskuret. Möbler och saker är omkullvälta, sängkläderna ligger i en hög på golvet. Det är en stor pöl av blod mitt i rummet. Gardinerna vid fönstret närmast sängen är nedrivna och ligger i en hög nedanför.

13. Dupin går närmare och undersöker offer och brottsplats.
 - Nu ska vi se.
14. Dupin tittar ut genom fönstret.
 - Det är nästan tio meter till trottoaren. Mördaren kan alltså inte ha hoppat från fönstret.
15. En påse pengar ligger på golvet.
 - Pengarna är kvar.
16. Han undersöker hårstrån med förstoringsglas.
 - Hårstråna här passar inte in. Inget av offren har orange hår.
17. August Dupin ser nöjd ut.
 - Jag har sett allt som är av värde. Hälsa polischefen att jag meddelar lösningen på fallet om ett par dagar.

235

Foto. En folkmassa på ett öppen plats, kanske ett torg, i en stadsmiljö. Det är kväll. Människorna håller i plakat och lyser med sina mobiltelefoner. På plakaten står det bland annat: We need justice och Black live smatter.

249

Svartvitt foto från TV-filmen. Personerna står i ett kallt rum och håller om varandra. De är klädda i likadana overaller.

250

Svartvitt foto från TV-filmen. Ett område uppbyggt av betong, med en byggnad omringad av taggtråd. Två personer i uniform och hjälm med visir vaktar.

253

Foto. En människosamling på en öppen plats i en stad. Det är mörk kväll och platsen lysas upp av gatubelysning. En person håller upp ett plakat med texten: Color is not a crime.

257

Svartvitt foto. I en teaterlokal, med scen, bänkrader och balkonger sitter personer vid ett stort bord uppe på scenen. På väggen bakom hänger FN-symbolen och en mängd nationsflaggor. Längst fram på scenen står en talarstol och nedför scenen sitter personer runt mindre bord.

268

En man håller upp ett plakat med bild av de två journalisterna och texten: Free all political and journalist prisoners.

287

Målning. En öppen plats omgiven av palatsliknande byggnader. Eleganta vagnar dragna av hästar, ryttare och promenerande människor rör sig framför husen. Många män i uniform, kvinnor i långa klänningar.

299

Foto. Random Bastards poserar i en betongtrappa utomhus. Bakom dem är en målad betongvägg. Motivet är djungelgrönska. Gruppen består av åtta män och en kvinna.

302

Karta över Sápmi. Området sträcker sig över de norra delarna av Norge, Sverige, Finland och Ryssland.

309

Foto. En hög byggnad med många stora fönster. Framför byggnaden gata och trottoar med väntande människor. Byggnaden har dörrar in till vänthall och korvkiosk. Över entrén står det Gustav III:s torg.

315

Foto, detalj av klippmålningen. Människor med pilbåge siktar mot springande hjortar. Figurerna är enkelt målade, men fullt begripliga.

317

Världskarta där de olika språkfamiljerna märks ut med färgfält. Exempel:

Indoeuropeiska språk: Nordamerika, större delen av Sydamerika, Norden (utom Finland) nästan hela Europa och ett bälte genom Ryssland och mellanöstern samt delar av Australien och Nya Zeeland.

Uraliska språk: Finland, Sápmi, Ungern

Sinotibetanska språk: Öst- och Sydostasien

Dravidiska språk: Indien

Austronesiska språk: Malaysia, Indonesien, delar av Vietnam och öar i Sydostasien och Stilla havet.

Afroasiatiska språk: Länder i norra och östra Afrika samt sydvästra Asien.

Niger-Kongo språk: Större delen av Afrika söder om Sahara.

Altaiska språk: Turkiet, Sibirien, Mongoliet

Kaukasiska språk: länder kring Kaukasus, Georgien, Azerbajdzjan.

Tai-kadai-språk: Sydostasien och södra Kina.

Språk som inte har delats in: Norra Kanada, delar av Sydamerika, områden i Afrika och Australien.

En schematisk skiss där indoeuropeiska språk utgör stammen på ett träd. Från stammen går det ut grenar, som i sin tur förgrenar sig. Exempel på grenar och undergrenar:

baltiska språk

- litauiska
- lettiska

romanska språk

- rumänska
- portugisiska
- spanska
- italienska
- franska
- latin

slaviska språk

- tjeckiska
- slovenska
- bosniska
- polska

grekiska

armeniska

albanska

keltiska språk

- gaeliska
- bretoniska

grenen germanska språk har flera undergrenar:

västgermanska

- tyska
- engelska
- jiddisch

nordgermanska

- isländska
- norska
- svenska

danska

334

Foto. I ett vintrigt landskap står en kvinna och talar i en mikrofon. Hon är klädd i samisk dräkt, ylleklänning och kapp i starka färger. Framför henne håller några upp en banderoll med texten: Indigenous rights.

338

Foto. Barn och vuxna sitter tillsammans på bänkar utomhus. I bakgrunden syns ett färgglatt tält.

339

Sverigefinska flaggan. Vit botten, ett blått kors med gula kanter.

340

Tornedalingarnas flagga. Tre horisontella fält. Ovanifrån: gul, vit, blå.

340

Romska flaggan. Horisontellt delas i ett övre blått fält och ett undre grönt. Över detta ett rött hjul med 16 ekrar.

341

Samiska flaggan. Vertikala fält i olika bredd. Från vänster till höger: brett rött, smalt grönt, smalt gult och brett blått. Över dem konturen av en cirkel. Den är blå över det röda fältet och röd över det blå.

344

Dialektområden utmärkta med raka linjer tvärs över karta över Sverige och Finland.

Norrländska mål: Norra delen av Sverige, avdelas med en linje i höjd med Gästrikland och norra Dalarna.

Sveamål: Från linjen ovan till en linje vid Södermanland, Närke och södra Värmland.

Götamål: Från linjen ovan till en linje vid Blekinge och norra Skåne.

Sydsvenska mål: Blekinge och Skåne.

Gotländska mål: Gotland

Östsvenska mål: Åland, södra och västra kusten av Finland.